

GLASILO

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE AVTOTEHNA, n. sol. o., LJUBLJANA

Leto VI

Redna izdaja

Št. 4 — April 1980

Izdaja DO Avtotehna n. sol. o. Ljubljana, Titova 36. Ureja uredniški odbor, odgovorni urednik Živan Mirčič in glavni urednik Savo Žigon. Naslov uredništva Titova 36, telefon 317-044, int. 68. Tisk Tiskarna Ljubljana, v nakladi 900 izvodov. Časopis prejemajo člani kolektiva, študenti in upokojeanci brezplačno. Časopis izhaja enkrat mesečno. — Oproščeno prometnega davka po sklepu 421-1/72.

avtotehna

Pod zastavo OF

Dne 16. februarja 1941 je skupina ljudi raznih političnih nazorov na pobudo in na predlog Komunistične partije položila organizacijske in politične temelje Osvobodilni fronti. To je bilo komaj deset dni po sramotni kapitulaciji stare Jugoslavije, ki je predstavljala za velikansko večino našega ljudstva strahotno razočaranje nad oblastniki in političnimi mešetarji stare Jugoslavije, ki pa mu je hkrati popolnoma zatemnila pogled v prihodnost. Osvobodilna fronta je v to temo in razočaranje vrgla jasno svetlobo in odprla slovenskemu ljudstvu nove perspektive za prihodnost. Osvobodilna fronta je rekla slovenskemu ljudstvu:

»Sovražnik je močan, toda ni je sile, ki bi mogla zločiti enotno voljo ljudstva. Zavoljo tega ne smemo poklekniti pred nasiljem, svoboda ne bo prišla sama od sebe, zanjo se je treba kravo boriti. Vse demokratične in svobodoljubne sile in vsi resnični patrioti se morajo združiti v boju proti okupatorju in ustvariti enotno Osvobodilno fronto. Samo to more biti tista politična vojska ljudskih množic, ki bo sposobna priboriti zmago nad fašističnimi zatiralci. Priprave za oborožene akcije proti okupatorju in prehod k oboroženi vstaji, kakor hitro bodo dani objektivni pogoji, je poglavitna in edina zmagovita oblika borbe proti okupatorju. In končno, da bi bila ta borba dosledna, odločna, nepomirljiva in vztrajna, jo morajo voditi resnično ljudske, resnično demokratične sile s Komunistično partijo na čelu, a naslonjene na krepko demokratično jedro Osvobodilne fronte, takšno jedro, kakršno je zveza delovnega ljudstva.«

Taka je bila politična linija, ki je bila postavljena v osnovo Osvobodilne fronte 27. aprila 1941. leta. Pet let osvobodilne borbe, ki jo je bilo slovensko ljudstvo pod zastavo Osvobodilne fronte, je nedvomno potrdilo dejstva, da je bila politična linija, ki jo je predlagala na konferenci OF 27. IV. 1941 delegacija Central-

Foto: Dobrila

nega komiteja KP Slovenije, pravilna, da je bila ta politika rešilna za slovenski narod.

Pot Osvobodilne fronte ni privedla slovenskega ljudstva samo do narodne svobode, ampak tudi k popolni zmagi delovnega ljudstva. Bila bi žalostna in samo navidezna svoboda, če bi oblast ponovno dobili stari protiljudski oblastniki, izkoriščevalci in izdajalci s svojimi žandarji, policaji in sreskimi poglavarji.

Svoboda, ki si jo je slovensko ljudstvo priborilo pod zastavo Osvobodilne fronte, je oblast ljudstva, je rezultat politike Osvobodilne fronte, ki je bila obenem politika osvobodilne borbe v vsej Jugoslaviji, politika nerazdruženo zvezana z imenom tovariša Tita, saj jo je neštokrat formuliral ne samo med vojno ampak že zdavnaj prej, ko so se začeli zbirati prvi črni oblaki nad Jugoslavijo in nad slovenskim narodom.

Mi se prav dobro zavedamo, da marsikomu ni všeč še danes dejstvo, da so naše ljudske množice končno prišle do besede v svoji državi. Nas to njihovo nezadovoljstvo prav nič ne vznemirja. Volja vseh naših

narodov je, da iz svoje države ustvarjajo resnično svojo domovino, ki daje kruh in omogoča blaginjo vsem delovnim ljudem. To je volja, ki je v letih borbe uničevala okupatorja na naših tleh, to je volja, ki gradi novo stavbo napredne, ljudske Jugoslavije.

Pota, ki smo jih hodili in preizkusili med osvobodilno borbo, ostanejo tudi nadalje naša pota.

G. U.

Zakon o pogojih za investicijske kredite

Dne 7. 12. 1979 je izšel zakon o pogojih za investicijske kredite objavljen v Ur. l. št. 62/79. Zaradi aktualnosti določb v zakonu in željami Avtotehne v naslednjem petletnem obdobju bi navedli važnejše pogoje, da bi bolje razumeli težave in problematiko, ki bo nastajala pri operativnem izvrševanju planskih nalog.

1. Krediti za investicije se ne smejo dajati za pridobitev stavb za opravljanje administrativno-upravnih zadev.

2. Krediti za investicije se lahko odobre samo tistim OZD, ki imajo zagotovljen lasten prispevek k financiranju investicije.

3. Prispevek k financiranju investicije je odvisen od predračunske vrednosti investicije:

— 80 % lastne udeležbe za investicije kjer je vir energije kurilno olje;

— 40 % lastne udeležbe za opremo, ki temelji na porabi surovin in drugih materialih iz uvoza;

— 30 % lastne udeležbe za gradbene objekte iz gospodarstva;

— 20 % lastne udeležbe za gradbene objekte za opravljanje komunalnih dejavnosti;

— 20 % lastne udeležbe za opremo, izvzemši opremo za katero je določen drug odstotek;

— 15 % lastne udeležbe

za opremo, ki služi proizvodnji pretežno na izvoz.

4. Gospodarska zbornica Jugoslavije daje mnenje kaj je nadomestitev izvoza.

5. Če poteka graditev objekta z opremo v več fazah se sredstva za zagotovitev lastnega prispevka izločajo in koristijo po fazah skupaj s kreditom.

6. Naštete so tudi izredno ostre kazni za banke kot kreditodajalce, OZD, če nepravilno ravna in odgovorne osebe v OZD, ki ne ravna v skladu po tem zakonu.

Mislím, da moramo v okviru teh zakonskih določil proučiti dejanskih možnosti, ki bi se nam nudile s formiranjem TOZD STORITVE, sedanjo prakso, ki se je ustavila pri obračunu za snažilke, posamezno carinsko fakturo itd. Gledati moramo kako bomo postavili poslovno zgradbo (lastno), ki pa je možna samo v okviru TOZD STORITVE z bančnimi krediti, kajti lastnih virov sredstev zmanjkuje, likvidna sredstva pa so zamrznjena, in zaledenela v zalogah.

Mislím, da bi bilo potrebno, končno postaviti jasno opredelitev razvoja posamezne TOZD v okviru DO in s tem začrtati tudi organizacijske oblike razvoja in ne odstopati od dogovorjenega.

Pomočnik generalnega direktorja za finance ANTON PLEVČAK

Dobro je vedeti

V okviru ukrepov za stabilizacijsko obnašanje je izšel v Uradnem listu SFRJ, št. 5/80 1. II. 80 »ZAKON O ZAČASNI PREPOVEDI RAZPOLAGANJA Z DELOM DRUŽBENIH SREDSTEV ZA IZPLAČEVANJE DNEVNIC ZA SLUŽBENA POTOVANJA, NADOMESTIL ZA PREVOZNE STROŠKE NA SLUŽBENEM POTOVANJU, REPREZENTANČNIH IZDATKOV, IZDATKOV ZA REKLAMO IN PROPAGANDO, IZDATKOV ZA INTELEKTUALNE STORITVE TER IZDATKOV PO POGODBI O DELU V LETU 1980.«

Važnejše določbe:

1. Dnevnice za službena potovanja in nadomestila za prevoze na službenem potovanju (kilometrarna) se lahko povečajo le za 10 %.

2. Reprezentančni stroški se morajo znižati za 20 % glede na ugotovljene v zaključnem računu za leto 1979.

3. Intelektualne storitve se morajo znižati za 20 % glede na ugotovljene v zaključnem računu za leto 1979.

4. Reklama in propaganda se lahko koristi v isti višini, kot je ugotovljeno v zaključnem računu 1979.

5. Avtorski honorarji se ne smejo izplačevati v večjem znesku kot je bilo ugotovljeno v zaključnem računu za leto 1979.

6. Z denarno kaznijo 50.000 din do 1.000.000 din se kaznuje za gospodarski prestopok OZD, če ne izpolnjuje navedenih določil.

7. Z denarno kaznijo 2.000 do 20.000 dinarjev se kaznuje odgovorne osebe v OZD, ki stori gospodarski prestopok, če ne izpolnjuje določb pod točkami 1—6.

ANTON PLEVČAK

Priznanje pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja

Na iniciativo kadrovske službe naše DO bomo v nekaj nadaljevanjih objavljali sestavek o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Verjetno se boste vprašali, zakaj? Je že tako, čas teče in med nami jih je vedno več, ki se bodo morali pripraviti, da uredijo vse potrebno, ko zato pride čas. Dogaja se namreč, da nekateri v danem trenutku ne vedo za vse pravice in dolžnosti; npr. kakšne dokumente morajo imeti, kdaj morajo oddati prijavo itd. Upamo zato, da bomo na tak način pomagali vsem in jim prihranili marsikatero neprijetnost.

Uredništvo

varovanja, na območju katere je bil zavarovanec nazadnje zavarovan. Vendar mora ta skupnost pri odločanju o pravici upoštevati podatke o pokojninski dobi in osebnem dohodku ter druge podatke, pomembne za priznanje in odmero pravice, registrirane v matični evidenci.

To pa v bistvu pomeni, da skupnost — še manj pa njena strokovna služba — po spremenjenih predpisih nima več tistih pristojnosti, ki jih je imela pred uvedbo matične evidence v sistem pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Priznanje ustrezne pravice iz pokojninskega oziroma invalidskega zavarovanja mora torej temeljiti na točnih, popolnih in ažurnih podatkih, registriranih v matični evidenci. Vrsta in obseg teh podatkov je določena v zveznem zakonu o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja, republiškem zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in samoupravnih splošnih aktih samoupravne interesne skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SR Sloveniji. Po zvezni ustavi je namreč v pristojnosti federacije urejanje temeljnih pravic delovnih ljudi za zagotovitev njihove socialne varnosti in solidarnosti. Zato se z zveznim zakonom o temeljnih pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja ne urejajo vse pravice in razmerja na področju pokojninskega in invalidskega zavarovanja, temveč le tiste, ki zagotavljajo materialno in pravno varnost in enakopravnost delavcev na ozemlju cele države.

Glede na tako pravno razmejitev zakonodajne pristojnosti med federacijo in republikami oziroma SAP se z zveznim zakonom postavljena načela in osnove pokojninskega in invalidskega zavarovanja konkretizirane v republiškem zakonu in samoupravni regulativi samoupravne interesne skupnosti. S tem pa je tudi republikam oziroma skupnostim pokojninskega in invalidskega zavarovanja omogočena, da preostala vprašanja urejajo, seveda v okviru zveznega zakona, tako, da so čim bolj upoštevane določene specifičnosti, potrebe in možnosti samoupravne interesne skupnosti oziroma zavarovancev, ki po njenih predpisih uveljavljajo pravice.

Iz povedanega je razvidno, da zaokrožen sistem predpisov pokojninskega in invalidskega zavarovanja oblikujejo zvezni, republiški zakoni in splošni akti samoupravne interesne skupnosti. Da pa je možno konkretno pravico priznati, je treba predhodno ugotoviti, ali zavarovanec, ki to pravico uveljavlja, izpolnjuje

vsaj minimalne pogoje, ki so v navedenih predpisih določeni za njeno priznanje. Presoja pogojev za priznanje pravice do pokojnine pa je dejansko ugotavljanje, ali so podani v konkretnem primeru določeni podatki, od obstoja katerih je odvisno ne le priznanje, temveč tudi obseg priznane pravice. Ker pa so pogoji za priznanje pravice do pokojnine določeni že v zakonih in so zaradi tega za vse zavarovance enaki, je torej priznanje ali zavrnitev te pravice izključno odvisna od tistih podatkov, ko uveljavljamo pravico do pokojnine. Zato je zelo pomembno, kdo je pristojen te pravno pomembne podatke ugotavljati in kdaj se morajo ugotoviti. Možno je namreč, da se ugotavlja-

jo sproti že med trajanjem delovnega razmerja, ali pa šele ob ugotavljanju pravice do pokojnine, to je šele takrat, ko je bil že vložen zahtevek za priznanje pravice do pokojnine. Od časa ugotavljanja podatkov je praviloma tudi odvisna pristojnost določenega organa za njihovo določitev.

S tega vidika lahko pravno pomembne podatke glede na čas njihovega nastanka uvrstimo v dve skupini, in sicer:

a) podatki, ki so nastali pred prvo zaposlitvijo,

b) podatki, ki se oblikujejo med trajanjem zavarovanja oziroma delovnega razmerja.

Med slednje navedena podatka je treba vsekakor uvrstiti delavčevo zavarovalno dobo in osebni dohodek, v številni v pokojninsko osnovo. Ta dva podatka pa sta najpomembnejša ne le za priznanje pravice do pokojnine, temveč tudi za višino zneska pokojnine.

Se nadaljuje

Pohod na Stol

Kakor vsako leto smo se člani PD Avtotehna udeležili tudi letos tega zimskega vzpona, kateri je petnajstič po vrsti. Kondicijsko pripravljani in dobro opremljeni smo zjutraj ob 5. uri krenili iz Potok proti Valvasorjevi koči pod Stolum. Po dveh urah hoji do Valvasorjeve kočice in prve okrepčevalnice s toplim čajem, nadaljevali pot proti vrhu Stola. Ko se pričnemo vzpenjati po pobočju Stola še ob jtranjem svitu proti tako imenovani »prižnici«, se za nami odpre enkratni pogled na sončno obsijane

vroč čaj, nato pa malo počitka in seveda obvezno slikanje, srečanje s pohodniki iz prejšnjih let, ki je bilo res pristržno in enkratno v tem lepem sončnem dnevu, brez vetra in oblakov.

Seveda smo počasi morali s tem srečanjem zaključiti, ker je že čas priganjal, da bi pravočasno prispeli spet do Valvasorjeve kočice na slavnostni govor ob 12. uri in tako zaključili ta petnajsti pohod in spomin na težke dni partizanov Jeseniške čete, katera se je v težkih zimskih pogojih prebijala

Julijske Alpe z očakom Triglava.

Pogled na te gore je bil čudovit, enkratno. Po kratkem oddahu in razgledu tega čudovitega jutranjega sončnega vzhoda, kar je v hribih redkost v tem zimskem času. Se nekaj pojasnil in napotkov članov gorske reševalne službe in spet pot pod noge in smo zagrizli stopinje v trd sneg proti samemu vrhu Stola. Ves trud tega triurnega vzpona je za nami in že smo pri Prešernovi koči. Seveda najprvo po tej naporni turi šilce hruškovca in

leta 1942 iz Zabraške planine preko Stola in se borila z nemškimi do zob oboroženimi vojaki in policisti. Tako smo zaključili ta pohod v obilju sonca in zadovoljstva.

Nato spust v dolino kjer so nas čakali železni konjički. Se en pogled proti belemu in s soncem obsijanemu vrhu Stola in že se peljemo proti Ljubljani.

Želja nas udeležencev je, da bi se drugo leto udeležili tega pohoda v večjem številu in s tem počastili šestnajsti vzpon na Stol.

S. Šijanc

V tem sestavku bomo obravnavali tisti del socialne varnosti, ki se nanaša na pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Ta del družbene zaščite daje delovnim ljudem socialno varnost v primeru starosti in zmanjšanja ali izgube delovne zmožnosti iz naslova obveznega zavarovanja po načelu vzajemnosti in solidarnosti.

Praznanje pravice do starostne, invalidske ali družinske pokojnine mora temeljiti na točnih, popolnih in ažurnih podatkih. Ti podatki so pravzaprav določena dejstva, nanašajoča se na zavarovanca, ki nastajajo in se oblikujejo od njegovega rojstva pa vse do smrti (datum rojstva, spol, strokovna izobrazba, delovno razmerje, osebni dohodek ipd.). Če so ta dejstva — podatki po splošnem predpisu določena kot pogoj za odločitev o neki pravici ali obveznosti, jih imenujemo pravna dejstva ali pravno pomembni podatki. Tako je lahko, denimo, nek podatek za priznanje določene pravice pomemben ali celo odločilen, medtem ko za odločitev o pridobitvi neke druge pravice sploh ni pomemben in obratno. Denimo: pokojninska doba zavarovanca je za pridobitev pravice do starostne pokojnine neogiben pogoj, medtem ko za sklenitev zakonske zveze sploh ni pomembna in obratno.

Katera pravna dejstva morajo biti izpolnjena oziroma kateri pravno pomembni podatki morajo biti podani, da je možno odločiti o neki pravici, določajo materialno pravni predpisi. Vendar ti predpisi ne določajo le pravic, ki jih lahko nekdo pridobi, če izpolnjuje v njih določene pogoje, ampak tudi obveznosti in dolžnosti, ki se mu lahko naložijo ob določenih pogojih v teh predpisih. Tako zavarovanec nima po zakonu o pokojninskem in invalidskem zavarovanju le

pravice do starostne pokojnine, temveč ima po istem zakonu tudi dolžnost, da kot uživalec pravic obvesti skupnost, ki mu izplačuje pokojnino, vsako spremembo o osebnostnih in dejanskih okoliščinah, ki vplivajo na izplačevanje pokojnine.

Pravna dejstva — pravno pomembni podatki za odločitev o tem, ali neki zavarovanec izpolnjuje pogoje za priznanje pravice do starostne pokojnine, morajo biti ugotovljeni v skladu s predpisi o matični evidenci praviloma prej, predno je bil vložen zahtevek za pokojnino.

To pomeni, da moramo razločevati med dvema pristojnostima, in sicer med: a) pristojnostjo za ugotavljanje posameznih pravno pomembnih podatkov, neogibno potrebnih za priznanje in odmero posameznih pravic iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja in b) pristojnostjo za odločanje o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Prvo navedena pristojnost se torej nanaša na ugotavljanje posameznih pravno pomembnih podatkov, ki morajo biti ugotovljeni po predpisih o matični evidenci že med trajanjem delovnega razmerja zavarovancev in registrirani v matični evidenci. To se nanaša predvsem na ugotavljanje osebnega dohodka, vseh drugega v pokojninsko osnovo, in na zavarovalno dobo. Za ugotavljanje teh dveh najpomembnejših podatkov, od katerih je odvisna ne le pravica, temveč tudi znesek pokojnine, so pristojne tiste organizacije združenega dela, pri katerih je zavarovanec združeval delo v navedenem obdobju, iz katerega se ta podatek ugotavlja.

Pristojna za odločanje o pravicah iz pokojninskega in invalidskega zavarovanja pa je tista skupnost pokojninskega in invalidskega za-

Iz službe za raziskavo trga

Nov Opel Kadett, nove cene, nov položaj na tržišču za ta tip vozila

V mesecu septembru preteklega leta je s prihodom novega tipa vozila OPEL KADETT na naše tržišče nastal nov položaj, začutili smo namreč takojšnjo reakcijo pri kupcih — poprečna mesečna prodaja teh vozil je bistveno padla in to kljub temu, da je avto na pogled privlačnejši od prejšnjega. Slišali in brali smo že, da je pri izbiri avta leta 1979 na evropskem nivoju novi OPEL KADETT uvrščen takoj za prvoimenoanim — Alfetto. Kje iskati vzrok za precej manjšo prodajo tega sicer v bližnji preteklosti dokaj iskanega tipa vozila. Prvi in verjetno edini vzrok znatnega upada prodaje je nova cena tega vozila ter sprememba SIV tečajja tujih valut. Drugi vzrok bi lahko bil, da so nekatera sredstva javnega obveščanja posredovala nepreverjeno in netočno informacijo, da se bodo Kadetti v letu 1980 prodajali za dinarje.

Primerjali smo cene posameznih tipov vozil OPEL KADETT (upoštevali predvsem število vrat), ki so veljale še spomladi leta 1979 s cenami, ki veljajo danes za nove tipe vozil. Devizne cene pri novem Kadettu so višje od spomladanskih v poprečju približno za 8—9 odstotkov; končna cena, ki vključuje še vse dinarske dajatve, pa je večja od spomladanskih za ca. 26—28 odstotkov. Iz tega lahko sklepamo, da torej ni nič čudnega, če bo

kupec dvakrat premislil pred nakupom vozila Kadett, predvidevamo celo, da je šel porast cen pri Oplu v korist drugih uvoženih avtomobilov podobne kategorije pri Avtotehničnih konkurentih (npr. v korist SIMCE...). Za nekatera devizna vozila, ki spadajo nekje v kategorijo OPEL KADETTA (osnova nam je bila približno enaka moč motorja, približno enaka kubatura motorja), smo ugotavljali porast cen (tako devizne kot končne cene za kupca) od spomladi do jeseni lanskega leta. Primerjavo smo napravili za naslednje tipe vozil: VW GOLF, SIMCA 1100 LS, SIMCA HORIZONT LS, FORD ESCORT, FORD FIESTA, PEUGEOT 305 GL, PEUGEOT 304 GL BREAK. Ugotovili smo, da so cene teh avtomobilov, ki se prav tako prodajajo z devizne konsignacije, porasle v istem razdobju relativno manj kot Oplova vozila Kadett, tako z vidika devizne cene (porast nekje 4—7%) kot logično tudi dinarskih dajatev (končna cena za kupca višja v povprečju približno 20 odstotkov).

Kakšno pa je razmerje cen primerjalnih avtomobilov na vozila OPEL KADETT?

Večina avtomobilov je cenejša od Kadetta, cene pa so nižje od 5 do 20 odstotkov (razvidno iz priložene tabele). Izjema je le vozilo VW GOLF, katerega devizna cena je podobna Ka-

dettovi) a je prodaja teh Golfov zaradi dinarske možnosti nakupa Golfov, proizvedenih v Sarajevu, praktično zanemarljiva) ter PEUGEOT 305 GL, ki prekaša OPEL KADETT Standard (4 vrata) tako po moči kot prostornini motorja, pa je zaradi tega višja cena razumljiva.

Zakaj smo sploh naredili te primerjave in ugotavljali vzroke padca poprečne mesečne prodaje vozil? Kot članici SOZD LŽTK je Avtotehni poleg pretežnega dela Oplovih vozil, ki bodo v letošnjem letu že na voljo za dinarje, za nadaljnji dve leti omogočena prodaja vozil tipa Kadett za devizna sredstva in s tem pridobivanje prihodka s tega naslova. Teoretična kvota vozil, ki bi jih lahko v letu 1980 prodali s konsignacijskega skladišča, je približno 2.000 vozil ali izraženo v tuji valuti približno 20 milijonov zahodnonemških mark. Ta količina pa bo težko dosegljiva prav zaradi relativno precej visokih cen Kadettov. Menimo, da bi bilo možno celotno razpoložljivo količino vozil lažje prodati ob vsaj 5-odstotnem znižanju devizne cene, upoštevajoč še vso prizadevnost prodajnega osebja ter prodajnih ukrepov, ki spremljajo vse težje prodaje vozil za konvertibilno valuto. Prizadevnost pa nam bo v predvidoma težkem gospodarskem letu 1980 še kasko potrebna.

M. HOČEVAR

PRIMERJAVA DEVIZNIH CEN POSAMEZNIH TIPOV VOZIL NA OPEL KADET

Znamka in tipi vozila	ccm	KM	cena v DM	Indeks Opel = 100
VW GOLF/2 vrat	1.295	60	8.538	94
SIMCA 1100 LS/2 vrat	1.118	50	6.605	73
FORD ESCORT Sta/2 vrat	1.100	48	7.335	81
OPEL KADETT Sta/2 vrat	1.196	53	9.100	100
FORD FIESTA L /3 vrat	1.117	53	8.151	88
OPEL KADETT Sta/3 vrat	1.196	53	9.305	100
VW GOLF L/4 vrat	1.093	50	9.491	100
SIMCA 1100 LS/4 vrat	1.118	50	7.213	76
SIMCA HORIZONT LS/4 vrat	1.118	55	8.644	91
FORD ESCORT Sta/4 vrat	1.100	48	7.799	82
PEUGEOT 305 GL/4 vrat	1.290	65	9.754	103
OPEL KADETT Sta/4 vrat	1.196	53	9.500	100
PEUGEOT 304 GL Break/5 vrat	1.127	59	8.904	91
OPEL KADETT Sta/5 vrat	1.196	53	9.745	100

Opomba: vozila, ki se prodajajo za druge konvertibilne valute so bile preračunane v zahodnonemške marke.

Nasmejani obrazi, dovolj zgovoren dokaz o uspehi prireditvi

Otroci iz Preske, Lizika in gobelini

Dolg naslov, a kratko poročilo. Odgovorni v DO so tudi letos, času primerno, organizirali proslavo dneva žena. Organizirali so jo skromno, a vendar vsebinsko bogato, brez tistih večsrednjih dogajanj na takih in podobnih proslavah, to je pijače in jedi. In prav je tako.

Vse zbrane je najprej pozdravil predsednik konference sindikatov DO tovariš Roman Rozina, jim čestital k prazniku in jim zaželel dobro počutje. Ni se zmotil. Ko so namreč nato s svojim programom nastopili otroci osnovne šole iz Preske pri Medvodah, so vzdušje dvignili na višino, ki jo lahko doseže samo nastop otrok. Sproščeni, naravnost, prisrčni in različnih starosti so izvedli bogat program. Začeli so najmlajši z enkratnim »ringaraja« preko lepo izvedene »Naša četica koraka« in »Pomlad otrok je kakor pomlad v naravi« do že kar težkih pevskih točk. Skratka program je bil bogat tako po recitacijah kot po glasbeni strani. Otroci iz Preske — hvala vam!

Mnogi med nami do tega dne niso videli v živo »Lizike«, ki jo že lep čas predstavlja po naši domovini znana umetnica, članica mariborskega gledališča, Milena Muhič. Zato smo z nestrpnostjo pričakovali njen nastop. Nisem kritik niti ni moj namen tu dati strokovne ocene, lahko pa se vsi priključimo vsem že do sedaj napisanim pohvalam in dodamo, da je Mileni Muhič vloga pisana na kožo. Hvala tudi njej za

M. Muhič, izvrstna Lizika

užitek v igri in za poanto, nam danes mnogokrat potrebno, ki jo je v svojem tekstu povedala... Človek je potreben človeku in ni lepšega na svetu, če te kdo le rad ima.

V tednu pred osmim marcem pa smo si lahko ogledali razstavo gobelinov, delo naših sodelavcev. Kaj naj rečem k temu? Lepo. Razstavljalcev bi lahko bilo več kot samo šest. Kljub temu je bilo eksponatov kar precej. Vsega skupaj 33 gobelinov in ena tapiserija. Pa še to: od šestih avtorjev so trije moški.

Vse je torej bilo lepo in v redu. Pa naj bo v redu še to: lansko leto smo za osmi marec porabili 6 starih milijonov, letos pa samo 8.000 din ali 40 din na eno prisotno tovarišico. Komentar menda ni potreben.

S. Poročevalec

Šopek in čestitke

DOPISNI INTERVJU

Naš Opel servis včeraj, danes in...

Na vprašanja tov. M. Cajhna odgovarja F. Blatnik

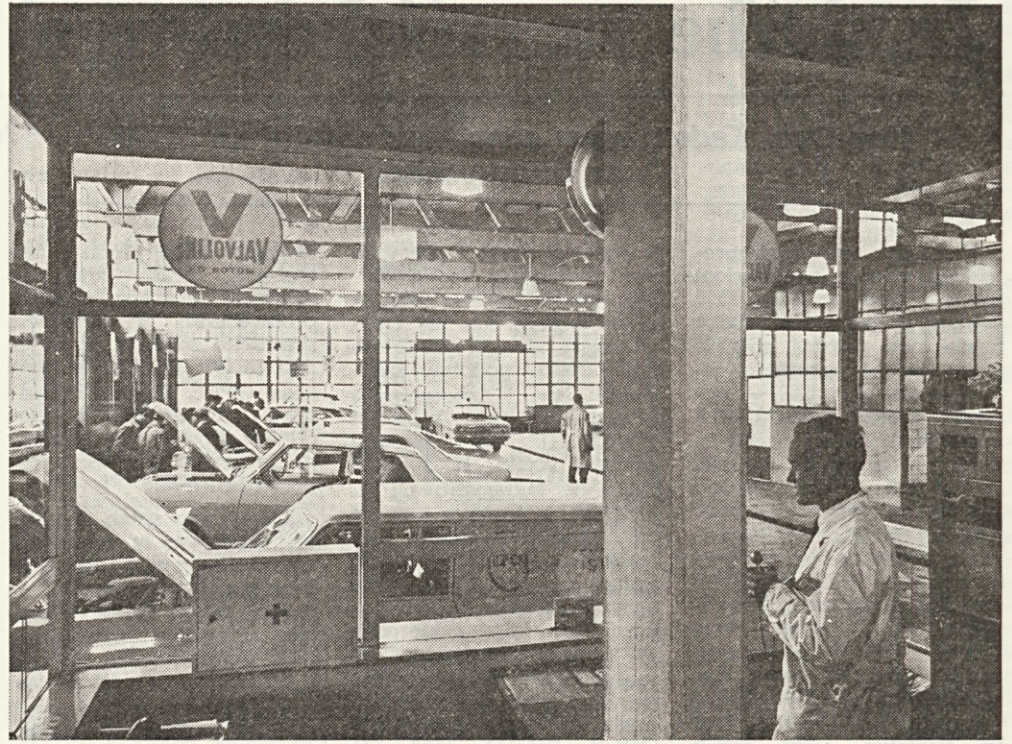
V.: Od kdaj je v okviru AVTOTEHNE organiziran Opel servis?

O.: Opel servis deluje pri AVTOTEHNI že od samega začetka. Prva njegova lokacija je bila na Celovški cesti 38, kjer so bila takrat tudi vsa konsignacijska skladišča ter direkcija podjetja. V samem servisu je bilo takrat zaposlenih 12 delavcev, ki so delali v naslednjih oddelkih: GM-Opel servis (razen Oplov so se stalno generalno popravljala tudi vozila ameriške proizvodnje — Buick, Chevrolet, Cadillac, Oldsmobile in Pontiac), dalje smo imeli organiziran Bosch servis za avtoelektrična dela ter za popravila elektro orodja ter gospodinjstvih aparatov in končno smo imeli v kotu dvorišča rezervirano tudi eno delovno mesto za OM servis, kjer je en avtomehaničar opravljal različna servisna in vzdrževalna dela na teh kamionih. V sklopu servisa smo imeli tudi delovni prostor za razna pomožna dela) dekontaminiranje novih vozil, ročno pranje, podmazovanje in tectyliranje). Vsi delavniški prostori skupaj pa niso bili večji kot 150 m²!

V.: Naštejte kaj zanimivosti iz tistih prvih let Opel servisa!

O.: Kot že rečeno, smo v izredno majhnih in neprimernih prostorih opravljali vse vrste servisnih del. Poseben problem so bili rezervni deli, saj je imela Opel konsignacija v najemu le obratni kredit v višini 100.000 \$, servis pa je imel svoje priročno skladišče v prostoru velikosti 6 m² (!), v katerem je uradoval Reinhardt Kristjan v zares nemogočih pogojih.

Razen splošnega orodja praktično v mehanični delavnici nismo razpolagali z

Pogledi »Planinga« na servisno delavnico na Celovški c. 175 (1966). V ospredju tov. Žabnikar

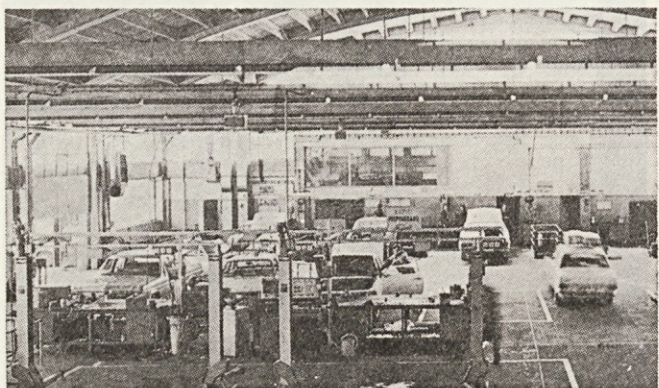
Celovška c. 38 spomladi 1954. V ozadju spodaj servisna delavnica, zgoraj konsignacije

Tovariš F. Blatnik na delovnem mestu na Celovški c. 175 leta 1968

Pogled na Opel servis na Celovški cesti leta 1966

Notranost Opel servisa na Celovški c. 228

nikakršno opremo. Tudi najmanjše hidravlične preše nismo imeli in smo zato morali dnevno iskati pomoč pri drugih bolj opremljenih delavnicah. Zato je bilo za delavce servisa posebno doživetje, ko smo nabavili prvo 15-tonsko hidravlično stiskalnico, stroj za uravnovešanje koles in mehanično napravo za merjenje nagiba prednjih koles.

Kljub vsem težavam pa smo v tistih letih še kar uspešno obvladali situacijo, saj je bila prodaja novih vozil majhna.

Mogoče bi bilo zanimivo omeniti že prve zametke dohodkovnih odnosov, ki so bili sicer brez kakršnihkoli komplikacij vzpostavljeni med servisom in sektorjem prodaje vozil. Le-ti so bili izkazani v določenem znesku po prodanem vozilu na osnovi medsebojnega dogovora, sredstva pa so se namensko koristila za plačilo uslug v zvezi z reševanjem reklamacij v garantnem roku ter organiziranjem prvih pogodbenih servisov po Jugoslaviji.

Tudi prve delitve osebnega dohodka, upoštevajo uspešnost posameznih delovnih enot, smo že izvajali —

in če verjamete ali ne — servis je bil takrat rentabilen!

V.: Do kdaj ste delali na Celovški 38?

O.: Ker se je prodaja vozil iz leta v leto povečevala, je servis čedalje težje opravljal svoje poslanstvo. Zato so pristojni samoupravni organi leta 1962 odobrili gradnjo novega servisa na Celovški cesti 175, kamor smo se preselili poleti leta 1964.

Lepi so spomini na tisto leto; omenil naj bi odnos vseh delavcev servisa, ki se je kazal s tem, da smo vsak dan po končanem rednem delovnem času odšli v nov servis montirati določeno opremo ter opravljali druga končna dela pred vselitvijo. Odveč je omenjati, da smo ta dela opravljali brez plačila nadur, vendar z zavestjo, da delamo za sebe.

Tudi preselitev servisa s Celovške 38 na 175 je bila nekaj posebnega. Izvedli smo jo namreč v rekordnem času, in sicer neko soboto popoldne (po končanem rednem delu), zaključili pa drugi dan zvečer. V praksi je to pomenilo, da smo v soboto nehali v delom na Celovški 38, v po-

nedeljek pa pričeli na Celovški 175. Vso selitev so opravili delavci servisa sami.

V.: Opel servis na Celovški 175 je bil že takrat sodobno urejen?

O.: Res je. Novi prostori so bili funkcionalno urejeni in so dovoljevali normalni tehnološki proces. Tudi opremljenost je bila za tiste čase zavidanja vredna.

V sami delavnici je prvokrat oživel planing, preko katerega smo disponirali delovne naloge, uvedli smo označevanje prevzetih vozil s kontrolnimi številkami, odprli smo delavsko menzo s toplimi obroki, organizirali delo na enem delovnem mestu, uvedli smo tovarniške normative in nagrajevanje po delu, postavili smo samostojna poslovna enota in še in še bi lahko naštevali novosti, ki smo jih uvedli tistega nepozabnega leta 1964. Upam si trditi, da smo bili v tistem času v samem vrhu jugoslovanških avtoservisov.

V.: Kaj je bil vzrok, da ste se selili na Celovško 228?

Veleslalom Avtotehne 80

Cetrtega prvenstva Avtotehne v veleslalomu se je udeležilo delavcev, kar je nekoliko manj kot lani, zato pa je bila letos uvedena bistvena novost, to je organizacija tekmovanja tudi za otroke naših delavcev. Teh se je udeležilo kar in vsi so uspešno prevozili skozi cilj.

Organizacija, ki je bila v rokah komisije za šport in rekreacijo je bila po mnenju večine solidno izvedena, pa tudi sonce, ki je ves čas tekmovanja prijetno grelo vse nastopajoče je prispevalo svoje k prijetnemu vzdušju.

Po razglasitvi rezultatov in podelitvi priznanj so si bili vsi edini, nasvidenje prihodnje leto na veleslalomu 81.

Vsi nagrajenci

REZULTATI:

CICIBANI

1. Bitenc Primož	25,55
2. Oblak Ana	26,82
3. Dobrila Miha	27,48
4. Urgl Petra	27,59
5. Zrinski Aleš	27,91
6. Koštal Roman	28,30
7. Lavriša Barbara	29,80
8. Krmelj Rebeka	34,30
9. Kersnik Jaka	1:05,81

ML. PIONIRJI

1. Krese Sandi	20,34
2. Jakelj Boris	20,72
3. Oblak Tomaž	22,16
4. Manfreda Mojca	22,66
5. Ergaver Tomaž	26,35
6. Zupan Sabina	27,68
7. Zupan Mojca	28,39
8. Podobnik Iztok	36,63

ST. PIONIRJI

1. Suštaršič Milan	19,28
2. Suštaršič Zdravko	19,48
3. Podobnik Mirjam	21,40
4. Kranjc Mitja	22,34
5. Novinec Renata	22,78

ŽENSKA C

1. Novinec Justa	29,34
------------------	-------

ŽENSKA B

1. Dolinar Vesna	27,84
2. Paulin Marija	28,09
3. Bregant Vlasta	29,18
4. Bukorovič Nada	29,40
5. Kersnik Meta	37,69
6. Novak Dragica	odstop

MOŠKI D

1. Gašpirc Stane	26,52
2. Šijanec Stane	35,25
3. Končan Jože	42,99
4. Pristov Janez	44,17
Bevc Vido	odstop
Podobnik Ivan	odstop

MOŠKI C

1. Zupan Tone	35,02
2. Otrin Janez	43,54
3. Krese Zvone	45,45
4. Suštaršič Franc	48,63
5. Kranjc Miro	59,87

MOŠKI B

1. Novak Vojko	37,93
2. Novak Dušan	38,82
3. Žnidaršič Boris	38,91
4. Premoša Marjan	40,46
5. Arko Andrej	40,55
6. Dobrila Roman	41,07
7. Premk Silvo	43,04
8. Jakelj Marjan	43,08
9. Avenik Brane	43,11
10. Spacal Vojko	43,43
11. Garin Tone	44,06
12. Verbič Marjan	44,37
13. Lavriša Stane	45,04
14. Kokalj Marjan	45,76
15. Čuk Anton	47,87
16. Manfreda Jani	48,92

Najmlajši smučar

17. Rožej Franc	50,93
18. Jerala Vinko	51,30
19. Zrinski Milan	52,92
20. Polajnar Janez	53,39
21. Cajhen Matija	56,89
22. Lipaj Ivan	57,53
23. Furlan Mitja	59,66
24. Rozina Roman	1:11,00
25. Bitenc Janez	1:11,68
26. Slavinec Igor	1:14,59
27. Levstik Milan	1:25,21
Masten Brane	diskv.
Suštaršič Franc	diskv.
Hočevnar Matija	odstop
Trunk Rajko	odstop
Stražar Boris	odstop
Veler Miran	odstop

MOŠKI A

1. Južina Jože	35,99
2. Brlec Jože	38,92
3. Kozin Alojz	39,93
4. Hari Janez	42,99
5. Čop Tone	43,03
6. Medvešek Peter	43,46
7. Žugelj Stane	45,33
8. Rome Oto	1:26,96
Vidmar Dušan	odstop
Novak Andrej	odstop
Prebil Dane	odstop

Najmlajši Prvak

Najstarejši smučar — saj ga poznate

Avtotehnin Križaj, pardon J. Pristov

Tik pred odhodom v »garažo« V. Bevc

O.: Kasnejša urbanistična rešitev okolice servisa, kjer so bili predvideni sami stanovanjski bloki in stolpnice, nam ni dovoljevala širjenja delavniških prostorov. Tako nam ni bila možna uresničitev želje, da bi z izgradnjo kleparske in ličarske delavnice zaokrožili celotno avtoservisno dejavnost.

Zato smo čez nekaj let začeli razmišljati o ponovni selitvi. Leta 1968 je Avtotehna namreč pričela z

gradnjo servisno-skladiščnih prostorov na območju sedajše Celovške 228.

Izkoristili smo enkratno priložnost ter pričeli z organiziranjem novega servisa, kjer naj bi končno opravljali vse avtoservisne dejavnosti. Zaradi smotrnega izkoriščanja časa in sredstev smo se odločili za etapno gradnjo: najprej se je iz Celovške ceste 175 odselil Opel 0-ti servis ter konsignacijsko skladišče osebnih vozil. Leto za njimi smo že prisotni pri

otvoritvi kleparsko-ličarske delavnice na Celovški 228 — bilo je to 1. decembra 1970; še leto pozneje pa se je v sedanje prostore preselil že preostali del servisa s Celovške 175 in prepustil tampajnske prostore dejavnosti zastopstva Bosch.

V.: Predvidevate še kakšno selitev?

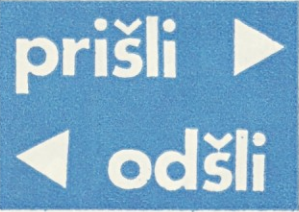
O.: Mislim, da ne bo več potrebna. Na sedanji lokaciji imamo še veliko možnosti širjenja, vendar tudi to sedaj ni neobhodno potrebno in upravičeno. Ima-

mo namreč še veliko drugih, bolj ekonomskih rešitev. Predvsem mislim tu na uvedbo dvoizmenskega dela in stem na boljše izkoriščanje sedanjih kapacitet. Težko pa je danes vnaprej predvidevati razvoj avtomobilizma in vzporedno s tem tudi servisne službe. Že danes namreč vidimo, da se število vozil sicer vztrajno povečuje, vzdrževanje le-teh pa zahteva vsaj v prvih letih eksploatacije bistveno manjše angažiranje servisov. Pa tudi energetska kriza bo v bodo-

če bolj krojila našo dejavnost kot doslej.

V.: Kaj pogrešate iz prvih let obstoja Opel servisa?

O.: Predvsem bi tu omenil takratno izredno delovno angažiranost vseh delavcev, ki so kljub neštetim problemom uspešno opravljali svoje delovne naloge. Prav tako pa so bili tudi medsebojni odnosi na taki ravni, da je tovarništvo, ki je vladalo med ljudmi, bilo garant za uspešno delo in lepšo bodočnost. Mislim, da danes pogrešam predvsem to.

Z RAZSTAVE SLIK IN DOKUMENTOV O ŽIVLJENJU IN DELU EDVARDA KARDELJA

Uspela združitev politike in kulture

- DSSS**
Odšli:
 29. 2. 1980 POTOKAR Ana — sporazumno
 29. 2. 1980 PLEVČAK Anton — sporazumno
TOZD NOTRANJA TRGOVINA
 7. 2. 1980 ZUPANČIČ Vojko — služenje vojaškega roka
 14. 2. 1980 ČRNAK Frančiška — izključitev
TOZD ZASTOPANJE
Prišli:
 1. 2. 1980 SUŠA Marjan
Odšli:
 15. 2. 1980 URBIČ Jadran — sporazumno
TOZD SERVISI
Prišli:
 11. 2. 1980 KATALINIČ Bojan
 11. 2. 1980 DŽAFIČ Nail
 25. 2. 1980 GASPERLIN Jože
Odšli:
 10. 2. 1980 ŠURK Silvin — služenje voj. roka
 16. 2. 1980 MURGELJ Branko — sporazumno

S spominsko razstavo fotografij in dokumentov o življenju in delu Edvarda Kardelja, ki smo si jo ogledali tudi delavci Avtotehne, je Ljubljana bogatejša za manifestacijo, ki na najboljši možen način združuje politiko in kulturo.

Tako namreč, da se medsebojno bogatita in plemenitita in tako združeni dobita polnejši izraz in globlji smisel, kot pa bi ga lahko dobili vsaka zase.

Že predmet razstave — življenje in delo ene največjih jugoslovanskih političnih osebnosti, utemeljitelja samoupravljanja in Titovega najožjega sodelavca ter izjemno pomemben zgodovinski trenutek, v katerem je razvijal svojo politično misel, je nudil ustvarjalcem izjemne možnosti. Način, kako izjemno kvalitetno in pestro vsebino pri-

kazati pa je past, v katero se praviloma ujamejo ustvarjalci takih razstav, da izzvene prazno, papirnato, megalomansko, odtujeno in nasilno.

Izvajalci te razstave takih problemov niso imeli. Nasprotno, z velikim znanjem in umetniškim občutkom so pripravili moderno, pestro, dinamično razstavo, ki je obiskovalca vabila in pritegovala, mal kar naprej vzbujala zanimanje in s kvalitetnim izborom to zanimanje tudi uspešno zadovoljevala.

Obisk razstave je bil množičen. Številke sicer ne morejo biti nikakršno merilo, ker smo se za tak obisk v delovnih organizacijah dogovorili. Takšnih dogovorov sicer ne cenimo preveč in si jih tudi v prihodnosti ne želimo, tokrat pa je dogovor povsem opra-

vičil svoj namen. Razstava je namreč s svojo premišljeno in domišljeno obliko in bogato vsebino pritegnila prav vsakogar, tudi tistega, ki se je sicer ne bi udeležil. Množičen obisk je sicer onemogočal, da bi se zbrano poglobili v slike, dokumente in pričevanja Kardeljevih najožjih sodelavcev, kar tudi ni bil namen. Služil je namreč le kot informacija in spodbuda, da razstavo, ko se bo obisk polegel, ponovno obiščemo. Ta namen je bil nedvomno dosežen. Razstavljeno gradivo namreč kljub temu, da ga po večini že poznamo, ne izgublja na svoji zanimivosti. Nasprotno, morda prav zato nam vzbuja še večji interes in nam omogoča lažje prepoznavanje tistega dela gradiva, ki ga do zdaj že nismo poznali.

Črno grozdje, črno vino — belo grozdje, belo vino. Je ali ni? Slabo se spozna na vinogradništvo in vino, kdor misli, da belo vino lahko nastane edinole iz belega grozdja. Francozi, ki veljajo za največje vinogradniške in vinske mojstre na svetu, na primer pravijo, da je bilo vino 75% narejeno iz črnega grozdja in le 25% iz belega grozdja. Meso (ali tudi trop) enega in drugega grozdja da beli sok, pri čemer pride črna barva od pigmenta v lupini grozdja (pri črnem vinu). Če takoj po prešanju izločijo iz soka usedline grozdja (tropine), bo nastalo belo vino. Francozi so natančni in imenujejo iz belega grozdja nastalo belo vino »blanc de blancs«, iz črnega grozdja narejeno belo vino pa »blanc de noir«. Če mošt počaka nekaj dni obenem s črnimi lupinami in peškami, nastane črno vino. Sredi poti med belim in črnim vinom je rdeče vino (rosé).

Rdeče vino mora imeti sobno temperaturo. Ali res? Veliko vin, zlasti črnih, je treba servirati pri sobni temperaturi oz. morajo biti »chambré«, kot pravijo Francozi. Po navadi gostitelj še pred prihodom gostov odčepi vino ter postavi zamašek na vrh steklenice. Vendar je treba upoštevati nekaj: navada je ostala iz časov, ko so bili mestni prostori hladnejši kot danes — takole med 16 in 18 stopinjami Celzija. Dandanes bi bilo črno vino pri sobni temperaturi 20 stopinj pretoplo. Se pravi, da vino, ki ga serviramo »chambré«, ne sme preseči 18 stopinj Celzija.

Mleko je popolno živilo. Je ali ni? Trditve, da je mleko najpopolnejše ali vsaj popolno živilo, ne držijo popolnoma. Nekateri ljudje nimajo encima, zaradi katerega je mogoče prebaviti mleko. Zato dobijo drisko. Nekateri ljudje pa so alergični na mleko. Po drugi strani v mleku ni celuloze, katere fizična vloga je zelo velika. In naposled laktoze, ki je v mleku nekateri organizmi sploh nočejo asimilirati.

		SREDNJI	GL. MEŠTO BAHAMSKIH OTOKOV	UŠTEVILO SLOVENCINI	ZUPANČIČ OTON	VEDRANJA FRANČ. ALPSKA ŠTUČARKA	POKRATINA NA SEVERU SUDANA	IRHOVINA	VSESTRANSKOST	TRAGIČNA OSEBA IZ GR. BAJESLOV.	Y ZELJKO KOZINC
		SLAVKO NOVAK	VZDEVEK SRBSKEGA ČARJA DUSANA	VELIKAN IZ GRŠKEGA MITA	UROŠ ANDRIČ SPODNJI DEL POSODE	SOVJET. TISKOV. AGENCIJA	FRANČ. TEROST. RIST. ORGA. NIZACIJA	AMER. LOVEC NA KOŽUHOVINO	TUJE M. IME CASOPIS	LUKA V JUŽ. ITALIJI	GORA NA KOROŠKEM
SPOJITEV, ZDRUŽITEV	ARTIV V SLOVNICI	RAVNA POVRŠINA	IGRALKA MIRANDA ATLET. KLUB	ŽELEZEN. MOŠTOVNI COLN	DOMAČE M. IME						
MED											
SODOBNI SLOV. PISATELJ											
ŽENSKA, KI UVAJA NOVOSTI											
RASTLIN. BODICA											
ZNAMKA AMER. RAOV. NALNI-KOV											
Ž. IME											
LUKA VIZRAELU											

REKLI SO:
R. TAGORE: Najboljše ne prihaja samo. Prihaja v družbi vsega.
JOHN KNITTEL: Ljudje naj se obogate z izkušnjami in naj se nauče boriti se in živeti.
HOUSSAY: Najboljši nasvet je izkušnja, toda ta nasvet pride vedno prepozno.
ANGLEŠKI PREGOVOR: Kjer je volja, je tudi pot.